

TISKOVÁ ZPRÁVA

Z akademie do přírody

Podoby krajinomalby ve střední Evropě 1860–1890

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň Masné krámy

10. 10. 2018 – 27. 1. 2019

Plzeň, 9. 10. 2018 – Krajinomalby zapůjčené z národních galerií v Praze, Bratislavě a Budapešti a z vídeňského Belvederu. Chittussi, Brožík, Mařák, Braunerová a řada malířů z Rakouska a tehdejších Uher. Západočeská galerie v Plzni představuje střeoevropskou krajinomalbu druhé poloviny 19. století.

Tématu střeoevropské plenérové krajinomalby v prostoru rakousko-uherské monarchie v letech 1860–1890 dosud nebyla věnována příliš velká pozornost. Tato výstava je jedním z prvních pokusů zmapovat tvorbu malířů, kteří se pohybovali **mezi dunajskou monarchií a soudobými centry výtvarného umění**. K důležitým zdrojům, ze kterých měli krajináři možnost čerpat, patřila tzv. **barbizonská škola**. Umělci z této skupiny, stejně jako mnoho jejich následovníků z celé Evropy, se soustředili na zachycení prchavých přírodních jevů a snažili se zprostředkovat svůj osobní pohled na krajinu. Poučení z barbizonské školy se projevilo u vybraných autorů právě v průběhu 60. až 80. let 19. století. Pozoruhodné jsou možnosti a osobní kontakty malířů ze střední Evropy a způsob, jakým přijímali nové přístupy postromantické krajinomalby.

„Pro celou řadu autorů – Tinu Blau, Zdenku Braunerovou, Václava Brožíka, Lajose Deáka Ébnera, Antonína Chittussiho, Eugena Jettela, László (Ladislava) Mednyánszkého, Gézu Mészölyho, Mihály Munkácsyho, László Paála, Soběslava Hippolyta Pinkase, Rudolfa Ribarze, Wilhelma Riedla, Roberta Russe, Emila Jakoba Schindlera, Bélu Spányiho a další – se stala důležitými jejich osobní východiska tvorby, dosažená především na výtvarných akademiích ve Vídni, Praze, Mnichově, ale i v Düsseldorfu či Paříži. Zásadní kapitoly pak představovaly vlastní zkušenosti z Barbizonu i dalších oblastí Francie, vyhledávaných plenéristy. K tomu je třeba přiřadit i vliv holandské malby a vizuálně atraktivního prostředí Itálie. Plenérová krajinomalba, tzv. *Freilichtmalerei*, se stala nositelkou nových uměleckých tendencí směřujících od intimní a lyrické krajinomalby k impresionismu. „Intimní krajina“ svým zaměřením na živou skutečnost a orientací na domácí a venkovské prostředí pomohla k postupné transformaci krajinomalby směrem k modernímu umění,“ vysvětluje autorka koncepce výstavy Katarína Beňová.

Malíři reagovali nejen na kompoziční schémata s často využívaným nízkým horizontem, ale i po stránce malířské techniky objevovali pastózní rukopis a svobodnější práci s barvou. Na rozdíl od Francie, kde se projevy barbizonské školy a impresionismu prezentovaly jako skupinové hnutí, v našem prostředí zasáhly převážně jednotlivce. I ti museli mít však dostatečné nadání a finanční možnosti, aby se mohli do centra uměleckého dění dostat přímo, nebo všechny vymoženosti nové krajinomalby absorbovat s časovým odstupem prostřednictvím dalších, mnohdy geograficky bližších center.

„Krajinomalba se stala významným žánrem 19. století, na němž se nejmarkantněji projevil rychlý vývoj směřující k modernímu pojetí malby,“ dodává Katarína Beňová.

Na výstavě je představena více než stovka obrazů od téměř třiceti umělců. Z tuzemských malířů zde uvidíte díla **Zdenky Braunerové, Václava Brožíka, Vojtěcha Hynaise, Antonína Chittussiho, Julia Mařáka, Soběslava Hippolyta Pinkase** či **Wilhelma Riedela**; ze zahraničních umělců jsou zastoupeni mj. Tina Blau, Lajos Deák Ébner, Eugen Jettel, László (Ladislav) Mednyánszky, Géza Mészöly, Mihály Munkácsy, László Paál, Rudolf Ribarz, Robert Russ, Emil Jakob Schindler, Béla Spányi a další.

Exponáty byly zapůjčeny z řady tuzemských i zahraničních institucí, především z pražské Národní galerie, Slovenské národní galerie v Bratislavě, vídeňského Belvederu a Maďarské národní galerie v Budapešti.

Výstavu připravily Západočeská galerie v Plzni a **Slovenská národná galéria**.

Záštitu nad výstavou převzali

Antonín Staněk, ministr kultury České republiky,
Josef Bernard, hejtman Plzeňského kraje,
a Martin Zrzavecký, primátor města Plzně.

Výstavu autorsky připravila Katarína Beňová (Slovenská národná galéria), kurátorkami za ZČG jsou Iva Skálová a Petra Kočová. Architektonické řešení expozice navrhl Zbyněk Baladrán. Autorkami grafického ztvárnění expozice a doprovodné publikace jsou Adéla Svobodová a Pauline Kerleroux.

Vystavená díla pocházejí ze sbírek:

Belvedere, Wien / Budapesti Történeti Múzeum – Kiscelli Múzeum, Fővárosi Képtár / Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch / Galerie hlavního města Prahy / Galerie KODL, Praha / Galerie moderního umění v Hradci Králové / Herman Ottó Múzeum, Miskolc / Moravská galerie v Brně / Muzeum umění Olomouc / Národní galerie v Praze / Oblastní galerie Liberec / Památník národního písemnictví, Praha / Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích / Slovenská národná galéria / SN M – Múzeum Betliar, kaštieľ Andrásyovcov v Betliari / Szépművészeti Múzeum, Budapest – Magyar Nemzeti Galéria / Východočeská galerie v Pardubicích / Východoslovenská galéria, Košice / Západočeská galerie v Plzni.

K výstavě vydává Západočeská galerie ve spolupráci s nakladatelstvím B&P Publishing stejnojmennou **publikaci** s texty Kataríny Beňové, Dušana Burana, Romana Musila a Markéty Theinhardtové.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky s autorkou výstavy Katarínou Beňovou: 6. 12. 2018 a 8. 1. 2019 vždy od 17 h

Komentované prohlídky s lektorkou Ivetou Řežábkovou: 14. 11. 2018 a 23. 1. 2019 vždy od 17 h

Přednášky

1. 11. 2018 od 17 h – *Antonín Chittussi a „škola přírody“* (Roman Prah)l)

11. 12. 2018 od 17 h – *Od plenérové krajinomalby k impresionismu. Kapitola z dějin českého výtvarného umění* (Roman Musil)

Výtvarné dílny pro rodiče s dětmi

11. 11. 2018 od 14 h – *Galerie v přírodě*

Přijďte si namalovat vlastní krajinu a navštívit jedinečnou výstavu krajinomalby 19. století.

10. 1. 2019 od 16 h – *Jak se krajina dostala do obrazu*

Workshopy pro dospělé a seniory

24. 11. 2018 od 14 h – *Workshop krajinomalby*

Praktický workshop pod vedením pedagoga KVK PF ZČU Stanislava Poláčka inspirovaný výstavou.

12. 1. 2019 od 11 h – *Pojďme fotit krajinu*

První díl tematického workshopu pod vedením profesionálních fotografů manželů Kocourkových.

Rezervace a informace: rezabkova@zpc-galerie.cz, 377 908 536.

Aktuální informace o doprovodném programu viz www.zpc-galerie.cz a [FB.com/zapadoceska.galerie](https://www.facebook.com/zapadoceska.galerie)

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

Západočeská galerie v Plzni, výstavní síň Masné krámy, Pražská 18, Plzeň

Kontakt pro média: Eva Reitspiesová, Public Relations ZČG, tel. 731 474 266, reitspiesova@zpc-galerie.cz